

Nr 164.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1918 kl. $1\frac{1}{2}$ e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
täckande av överbetalning å det på extra stat för år
1918 under femte huvudtiteln upptagna anslaget till
egentliga neutralitetskostnader efter 1916 års utgång.*

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 30 april 1918 dagtecknad proposition (nr 397), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att till täckande av uppkommen överbetalning å det på extra stat för år 1918 under femte huvudtiteln upptagna anslaget till egentliga neutralitetskostnader efter 1916 års utgång må användas det på extra stat för nämnda år under samma huvudtitel uppförda anslaget å 900,000 kronor till förstärkning av visst förråd;

dels ock för enahanda ändamål på tilläggsstat till riksstaten för år 1918 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,040,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

Å 1918 års riksstat äro under femte huvudtiteln uppförda följande anslag avsedda till täckande av neutralitetskostnader för sjöförsvaret efter 1916 års utgång.

Egentliga neutralitetskostnader, förslagsan- slag, högst.....	kronor 11,600,000	
Förstärkning av visst förråd, förslagsan- slag, högst.....	» 900,000	
Materielanskaffningar, för vilka medel redan av Kungl. Maj:t anvisats, förslagsan- slag, högst.....	» 2,000,000	14,500,000

Då dessa anslag den 8 juni 1917 av Kungl. Maj:t ställdes till marinförvaltningens förfogande, anbefalldes ämbetsverket att snarast möjligt efter 1917 års utgång till Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för de utgifter, som under år 1917 utbetalts eller disponerats för omförmälda ändamål.

På sätt framgår av den till innevarande års riksdag den 14 sistlidna januari avlätna propositionen nr 2 ang. tilläggsstat till riksstaten för år 1918 (femte huvudtiteln, punkt 27), omnämnde departementschefen, att åtskilliga icke oväsentliga inskränkningar i neutralitetsvakten blivit, vad marinen beträffade, under den sista tiden vidtagna. Vidare erinrades om riksdagens uttalande, att med de beräkningar, som av Kungl. Maj:t verkstälts rörande de egentliga neutralitetskostnaderna för år 1917, medlen torde enligt riksdagens mening räcka även någon tid in på år 1918, för den händelse världskriget ännu vid denna tidpunkt skulle göra särskild neutralitetsvakt nödvändig, samt anfördes vidare, att denna riksdagens tanke, såvitt marinen anginge, icke syntes hava realiserats. Under de sista månaderna verkställda inskränkningar av neutralitetsvakten hade icke kunnat i erforderlig grad motväga de alljämt stegrade kostnaderna särskilt beträffande kol. Något överskott å det för tiden efter 1916 års utgång anvisade anslaget kunde sålunda icke, såvitt då läte sig bedöma, beräknas hava uppkommit vid 1917 års slut. I stället torde enligt lämnade uppgifter kunna befaras, att någon mindre brist i anslaget under år 1917 uppstått.

Enligt den uppgift, som marinförvaltningen den 20 april 1918 lämnat angående utgifterna å ifrågavarande, på 1918 års stat uppförda anslag, hava dessa emellertid uppgått till nedanstående belopp, fördelade på följande poster:

	Anvisning *)	Utgifter år 1917	Brist	Behållning
1) Utgifter för själva neutralitetsvakten:				
a) expeditionskostnader för fartygen.....	5,600,000	7,186,147	1,586,147	—
b) utgifter för kustsignalväsendet.....	450,000	580,586	130,586	—
c) utgifter för naturaunderhåll	1,400,000	1,248,871	—	151,129
d) avlöning till kvarhållet manskap, extra inkallelser m. m.	1,000,000	945,822	—	54,178
e) övriga utgifter, såsom underhåll av ma- teriel, förbrukningsartiklar m. m.....	2,400,000	4,146,108	1,746,108	—
2) Utgifter för smärre åtgärder och anskaff- ningar, som stå i samband med neutrali- tetsvaktens upprätthållande.....	750,000	85,903	—	664,097
Summa kronor	11,600,000	14,193,437	3,462,841	869,404

Då den under 2) härovan upptagna behållningen av 664,097 kronor redan är disponerad ehuru ännu ej utbetald, kan den, enligt vad marinförvaltningen meddelat, ej medräknas såsom verklig behållning. Den angivna bristen, 3,462,841 kronor, bör sålunda minskas endast med den under 1 c) och d) upptagna behållningen, (151,129 + 54,178) 205,307 kronor, och kommer följaktligen nettobristen att uppgå till 3,257,534 kronor.

Den under 1 b) härovan upptagna posten å 580,586 kronor till utgifter för kustsignalväsendet avser kostnader för nämnda ändamål under år 1916. Dessa kostnader, som av lotsverket förskjutits hava först under år 1917 hos marinförvaltningen anmälts till täckande och av sistnämnda ämbetsverk upptagits bland neutralitetskostnaderna för år 1917. Härav har blivit en följd, att dessa kostnader för kustsignalväsendet icke komma att drabba neutralitetsanslaget för det år, varunder de utgått, utan först nästpåföljande års anslag, vilket förhållande ur budgetsynpunkt ansetts synnerligen betänkligt. Utgifterna för kustsignalväsendet för år 1917 åter uppgå enligt från lotsstyrelsen meddelad uppgift till 556,186 kronor 19 öre, vilket belopp nu även ansetts böra ersättas.

Vidare har till ersättande av här ifrågavarande anslag anmälts ett enligt bemyndigande i nådigt brev den 7 december 1917 förskotte-

*) De under denna rubrik angivna beloppen ansluta sig till den fördelning av anslaget till egentliga neutralitetskostnader, vilken framlagts av marinförvaltningen och som legat till grund för 1917 års riksdags beslut om anslagets beviljande.

rat belopp av 110,149 kronor för tillgodoseende av marinens behov av bensen. Den sammanlagda bristen å anslaget har alltså upptagits till (3,275,000 + 556,186: 19 + 110,149) eller i avrundat tal 3,940,000 kronor.

Då det gällt att skaffa täckning för denna betydande brist, har departementschefen ansett sig i första hand böra tillse, huruvida icke någon redan befintlig tillgång kunde användas för att till någon del utfylla bristen. Därvid har föreslagits, att den anslagspost å 900,000 kronor till förstärkning av visst förråd (flottans kolförråd), vilken ingår i det av 1917 års riksdag till neutralitetskostnader efter 1916 års utgång beviljade anslaget och som ännu icke kunnat för avsett ändamål användas, måtte i angivet syfte få tagas i anspråk.

För bestridande av den återstående delen av överbetalningen å ifrågavarande anslag, (3,940,000 — 900,000 =) 3,040,000 kronor, har anslag äskats på tilläggsstat för år 1918. Detta anslag har ansetts böra givas karaktär av förslagsanslag, högst.

Utskottet, som funnit det synnerligen anmärkningsvärt att en så stor brist kunnat uppstå å neutralitetsanslaget, isynnerhet som avsevärda inskränkningar i neutralitetsvakten företagits under år 1917, har emellertid icke ansett annan möjlighet förefinnas än att medel beviljas till täckande av bristen på sätt av departementschefen föreslagits.

Utskottet hemställer alltså:

att riksdagen må

1:o) medgiva, att *till täckande av uppkommen överbetalning å det på extra stat för år 1918 under femte huvudtiteln upptagna anslaget till egentliga neutralitetskostnader efter 1916 års utgång* må användas det på extra stat för nämnda år under samma huvudtitel uppförda anslaget å 900,000 kronor till förstärkning av visst förråd;

2:o) för enahanda ändamål på tilläggsstat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,040,000 kronor.

Stockholm den 24 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.